

Лизогубенко Євген Віталійович,
доцент кафедри оперативно-розшукової
діяльності Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук

ПОШУК ІНФОРМАЦІЇ ПРО ОСІБ, ЯКІ СТАНОВЛЯТЬ ОПЕРАТИВНИЙ ІНТЕРЕС, У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Розвиток сучасних інформаційних технологій йде дуже швидкими темпами, обумовлюючи постійну появу нових специфічних можливостей для різних сфер суспільного життя.

Основу сучасних технологій складають засоби обробки інформації та інформаційно-телекомунікаційні мережі з яких насамперед слід виділити глобальну мережу Інтернет. Інтернет об'єднує велику кількість користувачів та представляє собою величезне сховище інформації, а також засіб економічної діяльності та єдине середовище соціального спілкування. У таких умовах інформація, що міститься в Інтернет, можна використовуватися правоохоронними органами з метою боротьби зі злочинністю, для виявлення та розкриття злочинів та пошуку інформації про осіб які представляють оперативний інтерес.

Для ефективного пошуку інформації про особу яка становить оперативний інтерес можна сформулювати певні етапи:

1. Постановка задачі. Зазвичай завдання про перевірку особи яка становить оперативний інтерес ставиться приблизно так: «Треба зібрати всю інформацію про цю особу». Найчастіше оперативному працівнику цікаво знати біографію особи, коло її зав'язків, місце перебування у той чи інший час, тощо.

2. Планування. Не маючи плану пошуку та аналізу даних, оперативний працівник витратить багато часу, та не отримає бажаного результату, тому планування дуже важливий етап пошуку інформації про особу яка становить оперативний інтерес.

Можна використати такі джерела інформації:

Соціальні мережі Facebook, Twitter, Instagram тощо. (Маса цікавої інформації: фото, гео дані, друзів, інтереси, контакти, місцезнаходження і т.п.).

Інформація щодо розгляду судових справ (<https://court.gov.ua/fair/>).

Єдиний реєстр судових рішень (<https://reyestr.court.gov.ua>)

База недійсних документів (<https://dmsu.gov.ua/services/nd.html>).

Єдиний реєстр боржників (<https://erb.minjust.gov.ua/#/search-debtors>).

Реєстр документів про освіту (<https://info.edbo.gov.ua/edu-documents/>).

Сервіс пошуку відкритої інформації про фізичних та юридичних осіб в Україні (<https://opendatabot.ua>)

Пошукові сайти Google, Bing, Yahoo та ін.

Крім цього знаючи «нік нейм» особи яка представляє оперативний інтерес, можна швидко подивитися у яких соціальних мережах існують відповідні сторінки. Для цього існують спеціальні сервіси для перевірки доступності сторінок, наприклад, namechk.com. Забуті користувачем облікові записи іноді бувають набагато цікавішими за поточні.

Потужним джерелом інформації можуть стати пошукові сайти, але щоб отримати максимальну користь під час пошуку інформації, необхідно освоїти так звані оператори просунутого пошуку, серед яких одними з найкорисніших є: cache, site:, filetype.

3. Збір даних. У даному випадку збір даних полягатиме у формуванні запитів до розглянутих джерел та збереженні результатів для поточного та подальшого зіставлення та аналізу. Буває дуже корисно в процесі подібної роботи відкрити текстовий редактор і послідовно зберігати в нього виявлені дані (скріншоти, текст, фото тощо).

4. Обробка даних. Іноді, щоб отримати цінну інформацію, потрібно проаналізувати необроблені дані. Прикладами обробки можуть бути: вилучення метаданих із документів (авторство, GPS-координати) та провести вивантаження даних із соціальних мереж до виду, з яким можна працювати, наприклад, у тому самому Excel або IBM i2 Analyst's Notebook.

5. Аналіз інформації. Збираючи по крихтах інформацію, слід відразу ж проводити її аналіз. Під час цього формуються робочі версії, порівнюючи які з виявленими фактами, непрямыми ознаками, та логічними висновками, можна визначити найімовірніші.

Елементарні операції з даними: сортування, зіставлення елементів тощо, можуть відкрити масу цікавого. Наприклад, можна вивантажити списки друзів, особи яка нас цікавить і, зіставивши їх, визначити коло зав'язків особи яка становить оперативний інтерес. У цій справі можна використовувати Microsoft Excel та з його допомогою формувати дані у разі збігу декількох елементів.

Аналізуючи фото- та відео-зображення, які вивантажує особа, треба звернути увагу не тільки на місце де було зроблено фото чи відео, а і на зображення на задньому плані, наприклад вид з вікна, частину назви географічного пункту, відображення в дзеркалі та інше. Дана інформація в подальшому допоможе встановити місцезнаходження особи або його зв'язки. Також слід проаналізувати вміст тексту та коментарів, які писала особа, або її співрозмовники у інтернет просторі. Наступним кроком може

бути аналіз лайків у соціальних мережах, що дозволить встановити коло інтересів, дружніх стосунків чи знайомств особи. Для даної роботи можна використовувати спеціальні сервіси, такі як Artelligence(<https://artelligence.com>) та ін.

6. Підготовка звіту та візуалізація результатів. На даному етапі результати пошуку інформації про особу можна сформуванати не лише в текстовому вигляді, а й використовуючи спеціальне програмне забезпечення. Наприклад візуально-аналітичне середовище IBM i2 Analyst's Notebook.

Отже підсумовуючи викладене, зазначимо, що організація пошуку інформації про осіб які становлять оперативний інтерес в мережі Інтернет є актуальним і важливим напрямом діяльності оперативних підрозділів, що сприяє підвищенню ефективності оперативно-розшукової діяльності. Оперативні працівники можуть використовувати Інтернет, не лише, як засіб пошуку оперативно значимої інформації, але і з метою отримання більш деталізованої інформації про особу яка становить оперативний інтерес, а в подальшому отримані з інтернету відомості з'являти й перевіряти з використанням оперативних обліків та інших джерел оперативної інформації.

Малюк Василь Васильович,
кандидат юридичних наук

ОСОБЛИВОСТІ РОЗМЕЖУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІ МІЖ СУБ'ЕКТАМИ, ЯКІ ПРОТИДІЮТЬ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИМ ОРГАНІЗОВАНИМ ЗЛОЧИННИМ ОБ'ЄДНАННЯМ, ЩО ЗАГРОЖУЮТЬ ДЕРЖАВНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ

Взаємини НП України і СБ України регулюються ст. 16 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», що полягає в обміні оперативною інформацією. Але зазначений законодавчий акт визначає лише загальний принцип обміну даною інформацією і не встановлює розмежування компетенції між НП України і СБ України у сфері протидії транснаціональним організованим злочинним об'єднанням, що загрожують державній безпеці України.

Аргументуючи свою позицію ми вважаємо наступне – система виявлення ознак злочинної діяльності побудована таким чином, що наявність підслідності за певним суб'єктом обумовлює спрямованість його дій на виявлення ознак саме цих правопорушень. Тому залишення частини дій, що становлять оперативно-значиму поведінку осіб, які входять до сфери впливу злочинних об'єднань, як об'єкт оперативного